

Анализ на състоянието и потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Карлово

Качественото образование е една от основните предпоставки за развитието на всяко общество. Живеем в свят, който става все повече интерактивен и взаимосвързан. За да изпълни ролята си на гражданин, младият човек трябва да притежава определени познания, умения, убеждения, нагласи, ценности, както и мотивация за активно гражданско поведение. Всичко това не е даденост, а обект на целенасочена образователна политика, важността на която се признава във всички образователни системи. Една от основните цели на всяка образователна система е да подготви така младите хора, че те да бъдат възприемчиви към новото знание, да натрупат богат опит, да мислят и да прилагат различните концепции, да развият творческите си способности чрез стимулиране на въображението си, да решават въпроси и проблеми, които ги вълнуват днес. Като истински граждани на своята страна и на света да отстояват своите виждания, но и да разбират и приемат различното. Само така те ще успяват да осъществяват мечтите си и ще се гордеят с трайни професионални успехи. Изграждането на гражданско общество и развитието на демократичните процеси все по-осезателно открояват проблемите, отнасящи се до съхраняване и обогатяване на традициите, търсене на иновационни модели на развитие на образованието.

Община Карлово осигурява добро ниво на образователни услуги за децата и учениците по отношение на обхват на подлежащите на задължително обучение, достъп до образователни институции, материално-техническо и финансово осигуряване на образованието.

Законът за предучилищното и училищното образование определя образованието като национален приоритет, който се гарантира чрез прилагането на основополагащи принципи:

- ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- хуманизъм и толерантност;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.

Обща картина на образователната система в общината

С площта си от 1059,182 km² община Карлово се явява най-голямата сред 18-те общини на областта и съставлява 17,67% от територията ѝ. Тя е една от най-големите в България и заема 8-мо място. Самият град Карлово е трети по големина в област Пловдив и е административен център на община Карлово. На територията ѝ функционира образователна инфраструктура, която включва институции на предучилищното обучение и на начално, основно, средно и професионално образование. До всички средищни училища и детски градини е осигурен безплатен транспорт за учители, деца и ученици. Училищата и детските градини прилагат системата на делегиран бюджет. Образователната структура се състои от:

I. ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Функционират 8 основни общински детски градини – 5 в град Карлово и 3 в другите градове на общината. Към всички основни общински детски градини има детски заведения с втори, трети и четвърти адрес от други населени места в общината.

Към ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово са с. Войнягово и с. Дъбене;

към ДГ „Слънце“ – гр. Карлово е кв. Сушица;

към ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово е с. Климент;

към ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово е с. Богдан;

към ДГ „Зорница“ – гр. Карлово е с. Каравелово;

към ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисурса са с. Розино, с. Кърнаре и с. Христо Даново;

към ДГ „Радост“ – гр. Калофер е с. Васил Левски;

към ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня е с. Ведраре.

Има и една държавна детска градина - ДДГ „Светлина“ – гр. Карлово.

Във всички детски градини обучението е целодневно.

С яслени групи са 3 детски градини – ДГ „Зорница“ – гр. Карлово, ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово и ДГ „Радост“ – гр. Калофер.

На основание чл. 265 и чл. 266, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование в сила от 01.08.2016 г. през месец ноември 2016 год. се създадоха Обществени съвети във всички детски градини.

Осигурено е хранене на децата, отговарящо на физиологичните норми и изисквания във всички детски заведения.

Наименование и местонахождение	Брой деца	Капацитет	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
ДДГ „Светлина“ – гр. Карлово	26	50	5	9
ДГ „Зорница“ – гр. Карлово	160	156	15	11
ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово	207	200	19	12,5
ДГ „Слънце“ – гр. Карлово	135	135	11	8
ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово	189	175	15	10,5
ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово	149	170	13	12
ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисурса	256	300	22,5	16,6
ДГ „Радост“ – гр. Калофер	118	136	9	8
ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня	115	125	11	7

II. УЧИЛИЩА

На територията на община Карлово функционират 12 общински училища – три средни, осем основни и едно начално, както и 3 държавни професионални гимназии. Подготвителни групи има в 5 училища /НУ „Васил Левски“ – с. Иганово – 1 група, ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово – 1 група, ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре – 1 група, ОУ „Генерал Карцов“ – с. Христо Даново – 1 група и ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино – 1 група/.

Наименование	Брой паралелки	Брой ученици	Капацитет	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
НУ „Васил Левски“ – с. Иганово	5	86	80	8	2
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово	28	684	710	60	12
ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово	13	303	450	35	8
ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисуре	7	130	166	20	4,5
ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино	15	335	420	38	10
ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре	10	221	260	19	10
ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Ведраре	7	100	350	14	5
ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня	7	127	350	14	8
ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново	10	232	300	24	9
СУ „Христо Ботев“ – гр. Калофер	7	131	200	12	2,5
СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово	46	1136	1180	101	21
СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово	27	689	1200	63	16
ПГЖПТ „Хр. Смирненски“ - Карлово	15	293	400	28	9
ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово	11	209	500	20	7
ПГ по икономика „Тодор Влайков“ – гр. Клисуре	8	150	260	18	4

На основание чл. 265 и чл. 266, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование в сила от 01.08.2016 г. се създадоха Обществени съвети във всички училища на територията на община Карлово.

III. ЦЕНТРОВЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ - Да се представи информация съгласно чл. 49 от ЗПУО

IV. СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОБСЛУЖВАЩИ ЗВЕНА - Да се представи информация съгласно чл. 50. от ЗПУО
(информация от РЦППО - Пловдив)

V. СЪСТОЯНИЕ НА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКАТА БАЗА

** Попълва се от всяка институция в СПУО в област Пловдив*

1. ДЕТСКИ ГРАДИНИ

- Състояние на сграден фонд:
 - Външна архитектура

Трябва да се отчете, че децата имат потребност от позната околна среда, при което се създава чувство за защитеност и привързаност, емоционален и духовен комфорт. Затова целесъобразно изградената обстановка и планираните пространствени решения дават на всяко дете възможност за удовлетворяване на личните потребности, за творчество и изразяване, за изследване на околната действителност и взаимодействие с връстници и възрастни. Освен това материалната среда трябва да е такава, че да могат децата лесно да я преобразуват според нуждите си в конкретната ситуация и да удовлетворяват своите потребности. И всичко това е с една единствена цел - да дадем възможност на нашите деца, действайки самостоятелно, занимавайки се по различни начини с разнообразни теми да се докосват до света на „големите“.

Сградите на детските градини в гр. Карлово - ДГ „Зорница“, ДГ „Първи юни“, ДГ „Слънце“, ДГ „Гина Кунчева“ и ДГ „Васил Левски“ - са специално проектирани и изпълнени за нуждите на детските заведения по типов проект. През 2006/2007 год. се извърши основен ремонт по проект за енергийна ефективност на Община Карлово. Те са санирани, дограмата е подменена, направено е вътрешно и външно боядисване. През 2017 г. се реновираха и дворовете на детските градини по проект на Община Карлово „Мерки за повишаване качеството на средата на обучение в общински училища и детски градини в гр. Карлово и филиали“. По същия проект ДГ „Ана Козинарова“ - с. Розино се разшири чрез изграждане на двуетажна пристройка за нови две групи.

В настоящия момент външната им архитектура е в добро състояние. Материално-техническата база в тези детски градини осигурява адекватни условия за провеждане на учебно-възпитателния процес. Дворовете са обширни, със засадени дървета и храсти. В ДГ „Зорница“ – гр. Карлово са създадени нови зелени алеи по проект ЦОИДУЕМ. Спазени са функционалните изисквания при оформяне на дворното пространство.

В ДГ „Васил Левски“- гр. Карлово е нужно да се подмени оградата към реката. Необходимо е поставяне на нова преградна мрежа с цел обезопасяване на преградната стена между първо и второ ниво на двора.

За съжаление не толкова е състоянието на останалите детски градини. Извън гр. Карлово единствено сградата на ДГ „Ана Козинарова“ - гр. Клисурса е санирана. Всички останали детски градини нямат изолации. При тях старите дограми са сменени с PVC, с изключение на с. Ведраре – на едната група. В кв. Сушица, с. Кърнаре, с. Климент, с. Васил Левски и с. Дъбене сградите са тип дървени бараки. Сградата на ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ - гр. Баня има нужда от саниране и ремонт на покрива на една от сградите.. Необходими са основни ремонти и на покривите на детските градини в с. Ведраре, с. Кърнаре и с. Христо Даново.

➤ **Вътрешна архитектура (брой занимални, помещения за спане, специализирани кабинети, медицински кабинет, санитарни възли, плувен басейн, учебно-техническо оборудване)**

Голямата част от живота си през деня децата от предучилищна възраст прекарват в детски градини. Средата, в която пребивават и с която взаимодействат има съществено значение не само за техния уют и дейност, но и за цялостното формиране на детската личност. Взаимодействието е многостранно: физическо, психическо, информационно, естетическо, познавателно, творческо. Нещо повече, предметната среда влияе не само на децата, но и на всички, които работят на територията на детското заведение.

В детските градини в град Карлово децата посещават обновени, функционални, просторни занимални с организирани центрове за интереси. Всяка група разполага със занималня и спално помещение, санитарен възел, сервизни и гардеробни помещения, отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания. Всички стаи са с нови мебели и легла, ремонтирани тоалетни, умивални и санитарни помещения. Просторните и уютни занимални със спални имат собствен облик и се поддържа безупречна хигиена. Всички

кътове за работа и почивка са естетически оформени. Обзавеждането е в меки, пастелни тонове – различни в различните групи. В коридорите са направени нови шкафчета за обувките и дрехите на децата. Кухненските сектори са изцяло ремонтирани в ДГ „Първи юни“ – Карлово, ДГ „Зорница“ – Карлово, ДГ „Слънце“ – гр. Карлово, ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово и ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово. Детските градини в гр. Карлово разполагат със специализирани кабинети по музика, английски и методика, но детските градини извън гр. Карлово разполагат единствено с по един методически кабинет. В ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово и ДГ „Гина Кунчева“, гр. Карлово – оборудване за Монтесори групи.

ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисура разполага с много добра материално техническа база- просторни детски занимални, стаи за игра, санитарни възли и кухненски боксове за разсипване на храна, към всяка от занималните. По Национални програми е извършено обзавеждане с нови мебели, подменена е подовата настилка и са обособени кътове по интереси за децата. Приоритети в педагогическата дейност на детското заведение са възпитаване на децата в дух на родолюбие чрез съхраняване на българските традиции. Детската градина е уютно, привлекателно и любимо място на децата, което им осигурява емоционален комфорт, игри и пълноценно развитие

Ежегодно се поддържат и обновяват материалните бази съгласно изискванията на съвременното обучение и възпитание. Наблюдава се стремеж и постигнати успехи, които промениха мисията и визията на ДГ и те се превърнаха в модерни съвременни образователни институции, отговарящи на изискванията и предизвикателствата на новото време. С прекрасните си материални бази горепосочените детски градини създават условия за пълноценно детство, равен старт на всяко дете, целенасочена предучилищна подготовка за реализация в училище.

Детските градини извън гр. Карлово имат нужда от обзавеждане и ремонти на занималните, спалните помещения, подмяна на вътрешни врати и вътрешни преградни остъкления, санитарните възли и помещенията за разлив на храна. Помещенията в град Клисура, новата сграда в село Розино и в село Христо Даново са след извършен ремонт.

Медицинските кабинети в повечето детските градини са обновени. Необходим е основен ремонт в ДГ - с. Христо Даново, ДГ- с. Дъбене и ДГ – с. Войнягово.

Плувен басейн няма нито една детска градина на територията на общината.

Детските градини в градовете разполагат с разнообразни дидактични материали според нуждите и потребностите на децата. Всички стаи са оборудвани с компютри, бели дъски, с възможност за използване на съвременни интерактивни устройства /мултимедия, електронна дъска/, които подпомагат езиковото, емоционалното и сензорното развитие на децата. Учебно-техническото оборудване е достатъчно в по-голяма част от детските заведения. Необходимо е осигуряване на преносими компютри, копирни машини, мултимедии, интерактивни дъски, нужда от оперативен и демонстративен материал по ДОС, а в някои детски градини и оборудване на кътове за игра.

- **Спортни съоръжения – физкултурен салон, външни площадки и съоръжения**

Спортът е много важен за правилното израстване на нашите деца. Спортването допринася за изграждането на различни качества от физическо, емоционално, психологическо, социално и морално естество. Предучилищното възпитание, чрез формите на физическа култура, има за цел укрепване и закаляване на децата, повишаване устойчивостта на организма към заболявания, развитие на физически качества и дееспособност. Заниманията със спорт осигуряват здраве, двигателен опит, формиране на умения и изграждане на мотивация за самостоятелна двигателна дейност. През 2017 год. започна изграждането на нови площадки по проект „Мерки за повишаване качеството на средата на обучение в общински и детски градини в гр.

Карлово и филиали“ BG16RFOP001-1.038-0002-C01. Проектът обхваща 6 детски градини: ДГ „Зорница“- гр. Карлово, ДГ „Първи юни“- гр. Карлово, ДГ „Слънце“- гр. Карлово, ДГ „Гина Кунчева“- гр. Карлово, ДГ „Васил Левски“- гр. Карлово и ДГ „Ана Козинарова“ с адрес - с. Розино. В дворовете на тези детски градини се изградиха нови детски площадки, по една за всяка група и се монтираха нови комбинирани детски съоръжения върху ударопоглътящи настилки, съобразени с възрастовите групи и нормативните изисквания.

През месец май 2021 г. в ДГ „Първи юни“- гр. Карлово се откри физкултурно-музикален салон, в който децата да развиват своите физически качества и да спортуват. През 2023 година се изградиха и откриха още два физкултурни салони – в ДГ „Слънце“ – гр. Карлово и ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово. В ДГ „Зорница“ – гр. Карлово е започнат строежа за изграждане на физкултурен салон..

За съжаление в детските градини извън град Карлово няма изградени физкултурни салони. Външните площадки не отговарят на изискванията на Наредба № 1 от 12.01.2009г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра. Навсякъде съоръженията са от създаването на детските заведения, уредите за игра са амортизирани, има опасност от нараняване на децата, необходими са ремонти – подмяна на огради, поставяне на преградни мрежи, подмяна на настилки, ремонт на външни чешми, засаждане на нова трева на площадките, подмяна на всички дворни съоръжения за игри. В ДГ „Ана Козинарова“- гр. Клисуре и ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня дворовете на детските заведения са с обособени детски площадки за игра за всяка от групите, но само част от дворните играчки и съоръжения са подменени с нови. Необходими са нови и безопасни съоръжения. В ДГ „Радост“- гр. Калофер, ДГ – с. Ведраре, ДГ - с. Кърнаре и ДГ - с. Христо Даново по-голямата част от дворните съоръжения са стари и са от създаването на детската градина. Необходима е цялостна подмяна. Детската градина в с. Каравелово има нужда от ударопоглътяща настилка на площадките и терена, който е обособен за игра на открито.

Отглеждането на физически здрави и жизнерадостни деца е важна задача на всяко общество. За осъществяването ѝ решаващо място има двигателната активност на децата. За това е необходимо обогатяване на материалната база на всички детски градини със зали за игри.

- **Безопасна среда – пропускателен режим, брой изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност**

Охраната и безопасността на сградния фонд в осемте основни детски градини в общината, както и в с. Ведраре, с. Розино, с. Кърнаре, с. Дъбене и в с. Христо Даново се осъществява чрез СОТ, а изградено видеонаблюдение имат ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово, ДГ „Зорница“- гр. Карлово, ДГ „Слънце“- гр. Карлово, ДГ „Гина Кунчева“- гр. Карлово, ДГ „Васил Левски“- гр. Карлово, ДГ „Радост“ – гр. Калофер и ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисуре, ДГ „Ана Козинарова“ – с. Розино, ДГ „Ана Козинарова“ – с. Кърнаре, ДГ „Ана Козинарова“ – с. Христо Даново.

Няма изградени никакви инсталации за охрана в с. Каравелово, с. Климент, с. Богдан, с. Войнягово и в с. Васил Левски.

- **Отопление – вид и ресурси за обезпечаване**

Осигурени са условия за протичане на нормален образователен процес във всички детски градини.

Детските градини в гр. Карлово са с локално отопление. Останалите са с климатици, акумулиращи печки и дърва.

ДГ „Зорница“ – гр. Карлово – локално отопление с дизелово гориво;

- с. Каравелово – с климатик;

ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово - локално – комбинирано на газ метан и нафта;

- с. Дъбене – с акумулиращи печки;

- с. Войнягово – с климатици;

ДГ „Слънце“ – гр. Карлово - локално – на нафта;

- кв. Сушица - с климатици;

ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово – пригодено отопление на газ и нафта;

- с. Богдан – комбинирано: твърдо гориво – дърва и климатик;

ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово – локално отопление с нафта;

- с. Климент – климатични инсталации;

ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисурска – отопление с климатици. Има налични и печки на дърва в случай, че има проблем с електричеството.

- с. Розино – пилетна камина;

- с. Кърнаре - отопление с климатици;

- с. Христо Даново – отопление с климатици. Санитарните възли, съблекалните и коридорите не се отопляват.

ДГ „Радост“ – гр. Калофер – парна инсталация на нафта;

- с. Васил Левски – с климатици;

ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня – с климатици;

- с. Ведраре – с климатици;

• Изводи:

Капацитетът на сградите на детските градини в град Карлово отговаря на броя обучаващи се в момента деца. Наличната материално – техническа база не отговаря на изискванията в:

ДГ „Васил Левски“- с. Климент;

ДГ „Гина Кунчева“ – с. Богдан;

ДГ „Първи юни“ – с. Дъбене;

ДГ „Вяра, Надежда и Любов“- гр. Баня , с. Ведраре;

ДГ „Ана Козинарова“- с. Кърнаре и с. Христо Даново;

ДГ „Радост“ – гр. Калофер и с. Васил Левски.

• Идентифицирани потребности:

➤ Обновяване на материалната база

Обкръжаващата среда във всички детски градини трябва да бъде предизвикателна, функционална, интерактивна, комбинативна и безопасна.

Нужда от изграждане на масивни сгради в с. Кърнаре, с. Дъбене, с. Васил Левски, с. Климент с подходяща среда за провеждане на съвременен учебен процес.

Нужда от подмяна на покривните конструкции на детските градини в с. Христо Даново и с. Кърнаре.

Необходимост от саниране на ДГ „Радост“ – гр. Калофер.

➤ Изграждане на физкултурни салони

Липсват физкултурни салони в детските заведения извън град Карлово. За утвърждаване на здравето като ценност чрез здравословен начин на живот е необходимо провеждане на ефективни спортни подготвителни дейности за раздвижването и закаляването на децата.

➤ Обновяване на площадките за игра

Наложително е основно преустройство на дворното пространство поради липса на съвременни настилки на двора и уреди за игра съгласно европейските стандарти в детските градини извън град Карлово.

➤ Ремонт на вътрешната архитектура на част от детските градини извън гр. Карлово

Системен контрол за безопасното състояние на МТБ в детските градини. Своевременно отстраняване на повреди с цел опазване живота и здравето на децата и персонала.

Обогатяване и поддържане на материално-техническата база:

- осъвременяване на интериора на всички занимални;
- извършване на необходимите ремонти в отделните помещения, текущи и планирани.

Създаването на подходяща материална среда е необходимо условие за израстването на децата. Тя трябва да е благоприятна, привлекателна, разнообразна и мобилна, съчетаваща традициите и достиженията на модерното предучилищно възпитание, в която детето да се чувства добре, да има право на избор, да получи обич и качествена подготовка за училище. Участието на родителите в изграждането и оформянето на материалната и учебно – възпитателна среда ги прави съпричастни към проблемите на образованието и възпитанието на децата в условията на детската градина.

➤ **ИКТ за обезпечаване на обучението на децата и нужда от оперативен и демонстративен материал по ДОС**

Обогатяване на игровата и дидактичната база:

- обогатяване и разнообразяване на кътовете за игра в групите;
- пълноценно използване на наличната база;
- създаване на положителни емоции и удовлетвореност у децата.

Необходимо е оптимизиране на възможностите на детските заведения за превръщане в центрове за образователна, културна и социална дейност като атмосфера, дух и начин на мислене за осъществяване на многостранни инициативи. Важно за развитието на децата е богатството и разнообразието на дидактични материали, техника и съоръжения за игра и дейност. Дидактичната игра е своеобразно средство за възпитание и обучение на децата, в основата на което стои връзката между увлекателната, радостната игра и достъпния, продуктивен учебен процес. Чрез нея се решават интелектуални задачи в занимателна форма при спазване на определени правила.

➤ **Работа в посока на приобщаващото образование съгласно Наредба за приобщаващо образование от 11.11.2016г.**

Разкриване на щатове за ресурсен учител, логопед и психолог.

Необходима е индивидуална работа, образователна и социална подкрепа.

Съобразяване с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност; опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.

➤ **Кандидатстване по различни проекти и програми за финансиране.**

2. УЧИЛИЩА

Във всички училища на територията на община Карлово е организирана целодневна организация на учебния процес. Обучението на територията на община Карлово се извършва на едносменен режим.

• **Състояние на сграден фонд:**

Бъдещето на съвременната цивилизация зависи от развитието на образователния процес и от степента, в която той отговаря на изискванията на съвременното и очакванията на бъдещето. Общественият, социалният и научно-техническият прогрес поставят нови изисквания пред образованието и съответно пред всички заети с учебно-възпитателната дейност. Училището е фактор за развитие на обществото. Динамиката на учебния процес изисква непрекъснато обновяване на стратегията за развитие на училищните сгради. Учебната среда, отговаряща на потребностите и тенденциите в

развитието на подрастващите, предопределя в голяма степен и успешното им развитие. Приоритет за всички е да се създават училищни сгради с подходяща среда за провеждане на съвременен учебен процес и многофункционални общи училищни пространства за извънкласна учебна дейност, самостоятелна работа и отдих.

➤ **Външна архитектура – покрив, външни стени (топло и хидроизолация), дограма**

Всички елементи от училищната сграда /интериор и екстериор/ трябва да са проектирани на база физиологичните и психологичните характеристики на децата от различните възрастови групи.

Цялостното саниране на училищата дава възможност да се промени коренно микроклимата в сградите – постига се здравословна и комфортна среда, топлина и по-малки разходи за електричество и отопление. Част от училищата в община Карлово са санирани, а по-голямата част от тях са с подменена дограма.

НУ „Васил Левски” – с. Иганово – много добро състояние;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – гр. Карлово – сградата е санирана, с алуминиева дограма и в добро състояние;

ОУ „Райно Попович” – гр. Карлово – санирана сграда в добро състояние;

СУ „Христо Ботев” – гр. Калофер – добро състояние;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Ведраре - необходимост от саниране на учебната сграда, подмяна на дограма на коридор и стълбищна клетка;

ОУ „Неофит Рилски” – гр. Баня – не санирана сграда в лошо състояние, дограма – PVC, външните стени са без топло и хидроизолация, като в момента пада мазилката и боята;

ОУ „Ген. Карцов” – с. Христо Даново – Сградата е санирана през ноември 2022 г.

Пристроена сграда за стол за хранене е построена през 2021 г.;

ОУ „Христо Г. Данов” – гр. Клисуре - училището е с подменена дограма и е санирано, добра покривна конструкция;

ОУ „Васил Левски” – с. Кърнаре – санирана сграда в началото на 2023 година;

ОУ „Христо Г. Данов” – с. Розино – санирана сграда в добро състояние;

СУ „Васил Левски” – гр. Карлово – 3 сгради: на ул. „Стремски полк“ – в добро състояние, на ул. „Александър Стамболийски“ – в задоволително състояние, на ул. „Евгения Бояджиева“ – нуждае се от спешен ремонт.

СУ „Христо Проданов” – гр. Карлово - санирана 4 етажна сграда с алуминиева дограма;

ПГЖПТ „Христо Смирненски” - гр. Карлово – 9 броя сгради, които не са санирани и имат нужда от реконструкция;

ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви” – гр. Карлово – Основната сграда и работилниците не са санирани. Южната страна и част от северната страна на основната сграда са с ПВЦ дограма.

ПГ по икономика „Тодор Влайков” – гр. Клисуре – направена е топлоизолация на сградата и е изцяло сменена старата дограма през 2004 година. В добро състояние е.

➤ **Достъпна архитектурна среда в съответствие с чл. 106 от ЗПУО**

Общинските училища осигуряват обучение в дневна и самостоятелна форма.

➤ **Вътрешна архитектура – брой класни стаи, специализирани кабинети, компютърни зали, лаборатории, работилници, медицински кабинет, санитарни възли, плувен басейн, общежитие, учебно-технически средства (дигитализирани учебни дъски, учебна и научна апаратура, видеоманетофони; аспектомати, телевизори за учебни цели; мултимедия; шрайбпроектор; касетофони; компютри; принтери);**

Обществото изисква обучението и възпитанието на новото поколение да бъде в съответствие с предизвикателствата на бъдещето. Съвременен учебен процес, провеждан със средствата на авангардни информационно-комуникационни средства и методи, изисква подходяща учебната среда, провокираща креативност. Сградата на училището трябва да отговаря в най-голяма степен на тези предизвикателства.

Класни стаи

Няма недостиг на класни стаи. Във всички училища е налице възможността за ефективно провеждане на учебните часове. Класните стаи отговарят на нуждите на децата и капацитета на сградите.

Специализирани кабинети

ОУ „Христо Г. Данов” – гр. Клисуре – 1 брой;
ОУ „Генерал Карцов“ - с. Христо Даново - 1 брой;
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Ведраре – 3 броя кабинети;
ОУ „Райно Попович” – гр. Карлово – 4 броя кабинети;
ОУ „Христо Г. Данов” – с. Розино – 1 брой;
СУ „Христо Проданов” – гр. Карлово – 7 броя кабинети;
СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово – 4 броя;
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – гр. Карлово – 8 броя;
ПГЖПТ „Христо Смирненски“- гр. Карлово – 4 броя кабинети;
ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово – 3 броя кабинети.

Лаборатории

Има в ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово – 1 брой.

Работилници

ПГЖПТ „Христо Смирненски“- гр. Карлово – 3 учебни работилници по практика;
ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово – 5 броя /плосерна, стругарна, заваряване, ДВГ, електроработилница/.

Медицински кабинет – по 1 кабинет в училище, с изключение на НУ „Васил Левски“ – с. Иганово и ОУ „Васил Левски” – с. Кърнаре. Там няма медицински кабинети.

Санитарни възли

Броят на осигурените санитарни възли е съобразен с възрастта, пола и броя на учениците в училищата. Отворени и достъпни са за всички ученици през цялото време, в което е отворено училището.

Плувен басейн

Има само в СУ „Христо Проданов“- гр. Карлово. През 2017 година по проект „Мерки за повишаване качеството на средата на обучение в общински и детски градини в гр. Карлово и филиали“ BG16RFOP001-1.038-0002-C01 единственият плувен басейн на територията на общината се реконструира и модернизира, изгради се нова отоплителна система, нова филтърна система, ново разделение на съблекалните, санитарните помещения и оборудването за тях. На 1 юни 2022 год. след огромни усилия на училищното ръководство плувният басейн отново отвори врати. Безспорен факт е, че заниманията с плувни спортове развиват детския организъм възможно най-комплексно – от изграждане на двигателна и дихателна култура, до формиране на здрава мускулатура. При това плуването е сред малкото физически натоварвания, които оказват равномерно влияние на всички мускулни групи. Времето, прекарано във водата, е с положително отражение върху психическото здраве на децата.

Общежитие – няма

Учебно-техническо оборудване

За да се поддържа буден интересът на учениците е необходимо да се работи с разнообразни нагледни средства и дидактични материали. Ежегодно училищата на

територията на общината се стремят да обновят учебно-техническото оборудване. В по-голямата част от тях то е в много добро състояние, но има и училища, които имат нужда от дигитализирани учебни дъски, учебна и научна литература, аспекти, телевизори за учебни цели, видеомагнетофони, принтери. Достъпът до съвременни информационни технологии на учениците е неразделна и все по-важна част от достъпа до образование. Електронизацията на учебния процес е неотменим елемент на модерното училище. Навлизането на иновации, базирани на ИКТ в училище, оптимизира процеса на обучение и повишава неговата ефективност.

- **Спортни съоръжения – физкултурен салон, външни площадки и съоръжения**

През 2017 год. се изградиха нови игрища по проект „Мерки за повишаване качеството на средата на обучение в общински и детски градини в гр. Карлово и филиали“ BG16RFOP001-1.038-0002-C01. Проектът обхваща 3 училища: СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово. По проекта в СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово съществуващият физкултурен салон се разшири и надстрои, като в него има мултифункционално игрище за футбол, волейбол и баскетбол на закрито, подвижни трибуни, съблекални и санитарни възли. На покрива на новопроектирания физкултурен салон се изгради тенис корт с подходящи настилки и ограждения. В двора на училището има футболно игрище с настилка от изкуствена трева, а съществуващите баскетболни игрища се реновираха. Новото игрище е многофункционално за 3 вида спорт. Монтираха се нови съоръжения за волейбол, баскетбол и футбол на малки врати. В ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово се изгради спортно игрище с подходяща настилка и необходимото ограждение. Предвиди се осветителна инсталация, система за видеонаблюдение и осигуряване на достъп на хора с увреждания. Към прилежащия двор на училище ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово се изгради нова игрище за тенис, както и полагане на подходяща настилка и нова ограда. На лице е нова осветителна инсталация на новите игрища, както и достъп за хора в неравностойно положение. Допълнителна сигурност – осигурена система за видеонаблюдение.

В по-голямата част от училищата обаче е необходимо предприемането на мерки, които да доведат до изграждане, разширяване и модернизиране на спортната им база и създаване на условия за пълноценното ѝ използване за физическо възпитание и спорт от учениците, както за провеждане на редовните часове, така и на дейности извън учебния план.

Физкултурни салони имат всички училища, с изключение на ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино, ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре и НУ „Васил Левски“ – с. Иганово. За съжаление съоръженията на външните спортни площадки в по-голяма част от училищата са амортизирани и имат нужда от подмяна. Наложително е модернизиране на спортните бази на училищата.

- **Безопасна среда – пропускателен режим, брой изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност;**

Във всички училища има утвърден пропускателен режим /охрана/ и изградени системи за вътрешно и външно видеонаблюдение. Само в ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня и ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре няма видеонаблюдение.

- **Отопление – вид и ресурси за обезпечаване;**

Всички училища на територията на община Карлово са обезпечени с гориво за отоплителния сезон 2023/2024 година. Отоплението в училищните сгради се осъществява локално с течни и газообразни горива, с изключение на НУ „Васил Левски“ – с. Иганово и ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово. НУ „Васил Левски“ – с. Иганово – с климатизи;

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – гр. Карлово – инсталация на природен газ;
 ОУ „Райно Попович” – Карлово – дизелово гориво;
 СУ „Христо Ботев” – гр. Калофер – отопление с газъол;
 ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Ведраре – локално парно на дизелово гориво;
 ОУ „Неофит Рилски” – гр. Баня – локално парно на нафта; четири класни стаи с климатик;
 ОУ „Ген. Карцов” – с. Христо Даново – локално парно на дизелово гориво;
 ОУ „Христо Г. Данов” – гр. Клисуре – локална отоплителна система на нафта;
 ОУ „Васил Левски” – с. Кърнаре – парно с евродизел;
 ОУ „Христо Г. Данов” – с. Розино – локално парно – нафта;
 СУ „Васил Левски” – гр. Карлово – инсталация на природен газ;
 СУ „Христо Проданов” – гр. Карлово – инсталация на природен газ;
 ПГЖПТ „Христо Смирненски” – гр. Карлово – парна инсталация на дизелово гориво;
 ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви” – гр. Карлово – климатици;
 ПГ по икономика „Тодор Влайков” – гр. Клисуре – локално парно с нафта.

• Изводи:

Осигуряване на подкрепяща среда

Съвременното образование все повече излиза от общоприетото разбиране, което се обвързва с формалното обучение и се осмисля като непрекъснат процес на включване на всеки човек в образователния процес независимо от неговия пол, здравословно състояние, произход, народност или етническа принадлежност. Осигуряването на условия за достъп до качествено образование и обучение е значим процес особено за децата със специални образователни потребности. Материално – техническата база е съвкупност на всички средства, които притежава едно училище, необходими за осъществяването на учебно-възпитателния процес и определя обективните материални условия за неговото протичане. Наличната материално-техническа база на училищата в община Карлово позволява нормалното протичане на качествен учебно-възпитателен процес. Училищата не изпитват затруднения при обезпечаване с класни стаи. Общото състояние е задоволително, но се нуждае от модернизирание и обновяване.

Материалната база има своята специфика и е от съществено значение и в професионалното обучение. За да се подобри качеството на подготовката на учениците са необходими уреди и апарати за обучението по специалностите в професионалните гимназии на територията на общината. Необходимо е да се изгради една материална среда, която да бъде устойчива на времето и на изискванията за максимален брой ученици и учители, преминаващи през нея за дълъг период от време.

• Идентифицирани потребности:

- **Саниране на сградите** - СУ „Васил Левски” – гр. Карлово - сградата на ул. „Евгения Бояджиева”; ОУ „Неофит Рилски” – гр. Баня и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Ведраре.

➤ **Ремонт на площадки и физкултурни салони**

Изграждане на физкултурни салони в ОУ „Христо Г. Данов” – с. Розино, ОУ „Васил Левски” – с. Кърнаре и НУ „Васил Левски” – с. Иганово. Основни ремонти на открити спортни площадки в СУ „Христо Проданов” – гр. Карлово, ОУ „Христо Г. Данов” – гр. Клисуре, ОУ „Св. св. Кирил и Методий” – с. Ведраре, ОУ „Неофит Рилски” – гр. Баня и ОУ „Генерал Карцов” - с. Христо Даново.

➤ **Подновяване на отоплителните системи**

- **Изграждане на кабинет за психолог**, с оглед оказване на допълнителна и обща подкрепа на децата, които имат нужда от нея.

➤ **Изграждане на съвременна инсталация за охрана на сградите и дворовете**

- **Работа в посока на приобщаващото образование съгласно Наредба за приобщаващо образование от 11.11.2016г.**

Качествено образование за всички деца, което ще позволи на всяко от тях да развие пълния си потенциал. В момента има непригодна среда в училище и недостатъчен брой ресурсни учители.

- **Кандидатстване по различни проекти и програми за финансиране.**

VI. ПОТРЕБНОСТИ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Законът за предучилищното и училищното образование внася ново качество в нашето образование като регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата- обща и допълнителна.

Подкрепата на личностното развитие в системата на предучилищното и училищното образование, осъществявана от образователните институции /детски градини, училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, специализираните обслужващи звена/ се основава на самостоятелно разработени и прилагани политики, чиито основни принципи са:

- изграждане на позитивен организационен климат чрез създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост към всички участници в образователния процес;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, върху основата на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на всяко дете и ученик, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и е в съответствие с индивидуалните им образователни потребности.

Основен принцип на ЗПУО е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най- близко до мястото, където живее и учи.

Основна цел на анализа е да очертае някои приоритетни потребности при определяне нуждите за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, която институциите в системата на предучилищното и училищно образование осигуряват, планиране и осигуряване на качествени образователни услуги: в съответствие с индивидуалните потребности на всяко дете и всеки ученик; чрез осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията; чрез осигуряване на подкрепа най-близко до мястото, където живее и учи всяко дете и всеки ученик; повишаване на качеството на услугите и подобряване на достъпа до тях от всички деца и ученици, живеещи на територията на община Карлово.

След обстойното проучване на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която институциите (детските градини, училищата, социални услуги за деца и лица) в системата на предучилищното и училищното образование на територията на община Карлово осигуряват, бяха определени следните приоритети в дейностите за подкрепа за личностно развитие:

- регистрирани са потребности от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със специални образователни потребности, с изяви дарби, в риск от социално изключване;

- има недостиг на квалифицирани кадри за работа с деца със СОП и с изявени дарби;
- подкрепата за личностно развитие трябва да отговоря на новите предизвикателства и да предлага нова визия за развитие пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване, акцентът трябва да падне върху индивидуалността на детето;
- на територията на община Карлово не съществува Център за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, както и център за ресурсно подпомагане, при установяване на потребност от такава подкрепа, грижата за децата и учениците ще бъде възлагана на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;
- необходимо е да се прилагат активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху децата и учениците;
- дейностите за подкрепа на личностното развитие подлежат на оптимизация в съответствие с разпоредбите на ЗПУО и налагат координираност между всички участници в образователния процес и органи на управление на централно и местно ниво.

VII. А. Обща подкрепа

Общата подкрепа за личностно развитие се основава на анализа на информацията и наблюдението на обучението и развитието на всяко дете и ученик: знания, умения, отношения; силни страни и индивидуални нагласи по отношение на ученето; наличие на възможни рискови фактори; данни от диагностиката за училищна готовност; входно ниво по учебните предмети, ученическо портфолио и други. Това ще даде възможност да се достигне до всяко дете и ученик и да бъде подкрепено в ученето, участието и разгръщането на неговия потенциал.

Общата подкрепа включва и всички онези допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат – дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза, училищна политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистирание и др., които се изпълняват от помагачи и допълнителни специалисти в детската градина и в училището, и от неспециализираният персонал. Родителите заедно с учителите са най-сигурният ресурс за децата. Дали ще участват активно или пасивно в общата подкрепа, зависи от самите родители. Те са желан от училището партньор, защото са носители на важна информация и на различна гледна точка за детето, а също така, защото за тях, както и за училището е важно детето да се развива и да се чувства добре. Родителите могат да получат, но и да дадат информация и опит, с които да помогнат на учителите да опознаят по-добре детето. Необходимо е училището и детската градина да положат усилия да изградят връзката с родителите и постоянно да поддържат тяхното участие като основен партньор.

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;

В състава на екипа за подкрепа за личностно развитие задължително се включва психолог или педагогически съветник. В екипа може да се включват и други специалисти и представители на органите за закрила на правата на детето.

Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището:

- идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
- извършва оценка на образователните потребности на детето или ученика;
- изготвя и реализира план за подкрепа;

- извършва наблюдение и оценка за развитие на случая;
- изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, органите за закрила на правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Важно е разработването на план за подкрепа на детето от екипите в детските градини. Целта е постигането на по-гъвкав подход по отношение на конкретното дете, стимулиращ развитието му.

Планът за подкрепа на детето определя:

- видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие;
- часовете за ресурсно подпомагане.

Психолози има в:

Детски градини: ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово и ДГ „Зорница“ – гр. Карлово. В ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисуре има педагогически съветник.

Училища: СУ „Васил Левски“ – Карлово, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово, ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово, ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре, ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня, ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино, ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Ведраре. В ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисуре и ПГ по икономика „Тодор Влайков“ – гр. Клисуре работи един психолог, а в НУ „Васил Левски“ – с. Иганово има педагогически съветник.

2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон

В повечето училища има допълнително обучение по учебни предмети, допълнителни консултации и индивидуална работа извън задължителните, допълнително обучение от ресурсен учител. Психологическа подкрепа на децата се изгражда от подкрепящия екип за увереност във възможностите им и осъзнаване на постигнатите резултати от съвместната им работа.

3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език

Във всички образователни институции на територията на община Карлово се провежда допълнително обучение по български език и литература с всички деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския.

4. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове

Всички училища имат утвърден график за провеждане на допълнителни консултации по учебни предмети извън редовните учебни занятия. Учителят организира преподаването на учебния материал, съобразно потребностите на ученика. Той своевременно установява признаците на затруднения в ученето и предоставя допълнителна подкрепа по предмета.

5. Консултации по учебни предмети

Освен по утвърден график за консултации, в училищата се провеждат такива и по заявки от учениците.

6. Кариерно ориентиране на учениците

В часа на класа в много от училищата на територията на община Карлово се дискутират теми за кариерното ориентиране на учениците. На родителски срещи се канят представители на средните училища и на професионалните гимназии, за да запознаят учениците в 7 клас с професионалните си направления. Всяка година, община Карлово и дирекция „Бюро по труда“ – Карлово организират срещи с работодателите на територията на общината и училищата за представяне на възможностите за професионално реализиране и координиране на необходимостта от специалисти в

различните области на дейности. Община Карлово организира и срещи с представители на висшите училища в страната.

7. Занимания по интереси

Допълнителните образователни дейности са дейности по интереси, които помагат на детето да стане по-самостоятелно, да проявява своите заложби, инициатива и творчество. Осъществяват се по желание и избор на родителите, в зависимост от наклонностите и възрастта на детето. Провеждат се по график в свободен от регламентирани занимания режимен момент. Чрез тях децата развиват своите способности и таланти, активизират мисленето, стимулират въображението, разширяват познанията и обогатяват впечатленията, разтоварват и забавляват децата. Всички детски градини предлагат допълнителни занимания – английски език, футбол, художествена гимнастика, танци, приложно изкуство и т.н. Създават се кътове и работилници във връзка с различните направления. Във всички общински детски градини се реализират дейности и занимания по интереси, съобразени с потребностите и желанията на децата. Във всички групи има създадени забавни ателиета, съобразно възрастовите особености и възможностите на децата. Децата участват активно и с желание. В ДГ „Зорница“, гр. Карлово прилагат иновативна програмна система с обособено допълнително ядро към ОН: ОС с ядро „Докосни и опознай“.

Заниманията по интереси се организират от общинските училища за учениците от I до XII клас, в съответствие с желанието на родителите на децата, с желанието на учениците със съгласието на родителите, както и със спецификата на заниманията и с възможностите на училището. Чрез тях се развива интегрирането на ключовите компетентности, възпитанието в ценности, патриотичното, гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното възпитание, насърчаването на иновациите и креативното мислене на учениците, подкрепя се развитието на ключовите компетентности на учениците в областта на математиката, информатиката, природните науки и технологиите и се подпомага професионалното им ориентиране. Заниманията по интереси се провеждат чрез различни организационни педагогически форми – клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и др. В общинските училища са сформирани чрез различни организационни педагогически форми 97 групи. Педагогическите специалисти не спират да насърчават учениците да се развиват и да обичат ученето, да откриват талантите си и им вдъхват смелост да ги следват.

Към читалищата има сформирани клубове, кръжоци с участие на деца и ученици от общината.

През 2023 г. в Народно читалище „Васил Левски – 1861 г.“ – Карлово работят с деца и създават изкуство състави и школи, доказали се през годините:

1. Читалищен театър „Елена Снежина“ с ръководител Румен Стоянов;
2. Фолклорен ансамбъл „Розова долина“ с ръководител Мирослав Василев и малка група на възраст 5-7 години с ръководител Виолета Мановска;
3. Детска фолклорна формация „Розова долина“ с ръководител Велина Иванова;
4. Школа по изобразително изкуство „Карловски арт колорит“ с ръководител Пена Николова.
5. Школа по пиано с ръководител Русанка Русанова;
6. Детски театър „Иван Стефанов“ с ръководител Зоя Станкова
7. Школа по гъдулка с ръководител Николай Таслаков;
8. Школа по тъпан с ръководител Марин Чалъмов;
9. Школа по китара – Янко Димитров;
10. Школа - кавал - Георги Кънчев.

В община Карлово функционират следните спортни клубове, в които тренират деца от цялата община:

- ОФК „ЛЕВСКИ“ – гр. Карлово – футбол;
- СК ПО БОЙНИ СПОРТОВЕ – гр. Карлово – джудо, самбо;
- СК „ДИАМАНТ“ – гр. Карлово – алпинизъм;
- СК „ТРИАТЛЕТ“ – гр. Баня – триатлон;
- Сдружение с НЦ по вдигане на тежести – гр. Карлово – вдигане тежести;
- СК „ФЛЕКС“ – гр. Карлово – силов трибой;
- СК „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – гр. Карлово – ориентиране;
- СК „ЛЕВСКИ – 2005“ – гр. Карлово – волейбол;
- СК ПО БОРБА – гр. Карлово – многоспортови;
- ТК „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – гр. Карлово – тенис.

Във всички детски градини са сформирани групи за изучаване на чужд език и танци. Обменя се информация между учителите, психолозите и децата за установяване на интересите им. Създават се кътове по интереси. Организират се допълнителни културни, спортни и др. дейности и инициативи от децата.

8. Библиотечно-информационно обслужване

Ежегодно детските градини и училищата на територията на общината се стремят да обновят библиотечния си фонд и учебно-техническото оборудване. Повечето училища притежават богат библиотечен фонд, който се ползва от всички ученици. Училищата се грижат за обновяване на библиотечните си фондове, за да задоволят потребностите на учениците. Единствено в ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисера няма библиотечно – информационно обслужване. Необходимо е изграждане на библиотеки, съобразени с потребностите на учениците.

В детските градини се осигуряват познавателни книжки и помагала с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. Във всяка от групите има изграден библиотечен кът.

9. Грижа за здравето

Осигурява се въз основа на информация от родителя за здравословното състояние на детето/ученика и за проведени медицински изследвания и консултации. Осигурен е достъп до качествено медицинско обслужване. Всички образователни институции, с изключение на две, притежават медицински кабинет, оборудван с всичко необходимо за гарантиране на своевременно медицинско обслужване. В община Карлово работят 30 медицински специалисти, които обслужват училищата и детските градини на територията на общината. Провеждат се здравни беседи на различни теми, свързани с превенция на употребата на наркотици, алкохол, превенция на тютюнопушенето.

10. Осигуряване на общежитие

На територията на община Карлово не съществува необходимостта от общежитие. На учениците е осигурен транспорт до желаното учебно заведение.

11. Поощряване с морални и материални награди

Община Карлово организира богата програма от конкурси, пленери, спортни състезания, концерти, в които децата и учениците показват своите таланти. В детските заведения всяко дете получава похвала за постижения в отделни занимания по различните направления, спорта, изкуството, други поощрения, награждаване с грамоти. Децата и учениците се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при постигнати изключителни успехи в учебната дейност; класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта; прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи. На тържествата и мероприятията, организирани от Община Карлово

всички участници получават грамоти или материални награди. В училищата и детските градини директорите също осигуряват награди на изявените деца и ученици.

12. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в община Карлово се осъществяват от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Основна характеристика на политиката по отношение на ненавършилите пълнолетие малолетни и непълнолетни е хуманизмът, проявяван от законодателя. И най-съвършената наказателна система не може да има особен ефект в борбата с престъпността на непълнолетните, ако не се съчетава умело със система от мерки с превантивен характер. Следвайки тази политика Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните при община Карлово, работи успешно по организиране и реализиране на инициативи по първичната превенция на територията на общината, чрез дейности алтернативни на детското асоциално и девиантно поведение. За целта са проведени срещи с директори на училища, педагогически съветници, класни ръководители. Привлечени са и родителите като партньори. Комисията реализира многобройни общински инициативи, заложи в програмата на МКБППМН. Комисията участва като партньор в провеждането на спортни инициативи, призовавайки, че спортът е най-добрата превенция алтернатива на социално-негативното поведение на подрастващите. Проведени са 12 срещи с педагогическите ръководства. Осъществени са 4 работни срещи за обсъждане на казуси на проблемни деца с Училищни комисии по превенция, училищни психолози, педагогически съветници, ресурсни учители и класни ръководители на теми: „Агресия в училище“, „Ранни бракове“, „Кражби“, „Непристойно поведение в училище“, „Нередовно посещение на училищни занятия“. В „Училище за родители“ и „Ограмотяване“, които стартираха през 2020 г. като проект между ОУ „Христо Г. Данов“ - с. Розино и МКБППМН са участвали 35 родители. По проведените превантивни програми през цялата година по 32 теми са участвали 156 родители, 896 малолетни и 2 354 непълнолетни.

Провеждат се кампании за предотвратяване на тормоза в училище, АНТИСПИН кампании, кампания по повод световния ден за борба срещу тютюнопушенето и как да овладеем гнева си. По заявки на училищата за изнасяне на лекции и беседи, обществените възпитатели посещават и представят всяка тема по атрактивен начин. Провеждат се индивидуални консултации в Консултативен кабинет към МКБППМН, като специалисти психолози, логопед, специален педагог се грижат за преодоляване на проблемното поведение.

Към Комисията има определени обществени възпитатели, които оказват помощ на родителите или на лицата, които ги заместват, за корекции в поведението и когато е необходимо да се предотврати безнадзорност или извършването на противообществени прояви.

13. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения

При работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (чл. 174,чл.5, ЗПУО); провеждат се анкети по училища за установяване потребностите и обучителните затруднения. Има сформирани екипи за превенция, които координират работата си с класните ръководители.

В 8-те общински детски градини е реализирано ранното оценяване от педагогическите специалисти на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата. То се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина. Оценяването се извършва чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения и се провежда индивидуално за всяко дете с писменото съгласие на родителя след информирането му за начина на провеждането.

14. Логопедична работа

На територията на община Карлово има назначени логопеди в ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово, ДГ „Зорница“ – гр. Карлово, ДГ „Радост“ – гр. Калофер, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово, СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре, ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново, ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисура, ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино. Осигурени са специализирани кабинети за диагностика и работа с децата. В останалите училища и детски заведения няма такъв специалист. Те ползват услугите, при необходимост на логопедичен център. Логопедите от гр. Карлово работят и с деца от други училища и населени места при потърсена помощ.

Б. Допълнителна подкрепа – Да се представи информация съгласно чл. 187 от ЗПУО:

(1) Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. Работа с дете и ученик по конкретен случай

Допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Тя се извършва от координиращ екип за подкрепа за личностно развитие на детето, утвърден със заповед на директора на детската градина за конкретно дете.

За извършването на оценката родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за детето, представя следните документи:

- заявление;
- статуси от проведени предварителни изследвания и консултации – психологични, логопедични, медицински – при наличие на такива, в зависимост от потребностите на детето/ученика;
- всички необходими здравни, социални, съдебни, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на детето или ученика;
- протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия или от друга експертна лекарска комисия с приложени лична амбулаторна карта, съдържаща необходимите изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването – при деца и ученици с хронични заболявания.

Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител.

Търси се съдействие, в случай на необходимост и от регионалния център за подкрепа в процеса на приобщаващото образование, от държавния логопедичен център, от центъра за подкрепа за личностно развитие, включително и от център за специална образователна подкрепа.

Във всички образователни институции на територията на община Карлово се работи по конкретен случай, като екип от специалисти установява потребностите и проблемите. Този екип разработва и индивидуални планове за работа. В зависимост от необходимата подкрепа се търси съдействие от Комплекса за социални услуги – Карлово, който включва в себе си:

- **Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания** – услугата предоставя индивидуална грижа за децата и младежите, лишени от родителски грижи, изграждане на умения за самостоятелен и независим живот.

- **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания** – В ЦНСТ е осигурена среда, близка до семейната, при която децата получават подкрепа за вписването им социалната среда, достъп до здравеопазване, медицинска и социална рехабилитация, качествено образование, професионална подготовка и ориентиране.

- **Дневен център за деца с увреждания** – осигурява комплекс от социални услуги с цел повишаване качеството на живот на децата с увреждания и техните семейства, чрез използването на иновативни методи и подходи.

- **Център за обществена подкрепа** – услугите са насочени към деца и младежи, настанени в специализирани институции, деца и техните семейства в риск, деца с девиантно поведение, отпадащи от училище деца.

2. Психосоциална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания

В ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово и ДГ „Зорница“ – гр. Карлово е осигурен специализиран кабинет за диагностика и психологична работа с децата. Имат назначен 1 щат психолог по проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“. В СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово и ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово на всички ученици със специални образователни потребности е оказана психосоциална рехабилитация, с цел подобряване на концентрацията, вниманието и реакциите.

3. Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти

В ДГ „Зорница“ – гр. Карлово, ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово, ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово и ДГ „Радост“ – гр. Калофер са осигурени дидактически материали и методики, разработват се и планове за подкрепа на детето, като се определят и часовете за ресурсно подпомагане. В ДГ „Зорница“ – гр. Карлово и ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово достъпната архитектурна среда се осигурява чрез съобразяване на елементите на сградите и съоръженията със специфичните изисквания за различните видове увреждания. В двора е осигурена достъпна архитектурна среда за хора с увреждания.

Изключения са училищата, в които има изградени съоръжения за достъпна архитектурна среда - рампи. Те са: СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово и ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово. Осигурени са и дидактически материали и техники, съответстващи на вида на увреждането или нарушението.

4. Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания

Няма създадени условия за деца със сензорни увреждания. В детските градини липсват такива кътове за игра. Училищата не разполагат със специализирани програми за обучение и дидактически материали.

5. Ресурсно подпомагане

На територията на община Карлово се предоставя ресурсно подпомагане на 112 деца и ученици.

Ресурсното подпомагане се осъществява от ресурсни учители и други педагогически специалисти, от екипите за подкрепа за личностно развитие в ДГ и

училище. Провежда се в индивидуална програма и групово форма, в зависимост от плана за подкрепа и може да включва следните дейности:

- адаптиране към учебното съдържание;
- осигуряване на помощни средства и технологии;
- съвместна работа между специалистите;
- терапевтична подкрепа;
- консултиране за използване на оптималните образователни ресурси;
- обучение чрез алтернативни форми на комуникация.

(2) *Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици:*

1. Със специални образователни потребности

При работа с деца със СОП се осъществява взаимодействие между учителя в групата, родителя, ресурсния учител и логопеда с цел осигуряване на подходяща среда за децата със СОП. Провеждат се консултации и наблюдения. Изработва се график за работните заседания на Екипа за комплексно педагогическо оценяване. Реализират се срещи на Екипа за подкрепа на личностното развитие по график от координатора с участие на всички заинтересовани страни. За всяко заседание се води протокол. Предвид особеностите на детето се съставя индивидуален план за работа и се попълва оценка за общото му развитие.

Осигуряването на кабинет с необходимите технически средства за работа с деца със СОП е задължително, но не във всички образователни институции има обособени такива специализирани кабинети.

За да бъдат социализирани в ежедневието на детското заведение и училището, децата със СОП се включват в дейности, подходящи за тяхното здравословно състояние.

Децата със СОП има в:

НУ „Васил Левски“ – с. Иганово – 2 деца от подготвителна група;
ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово – 20 ученици;
ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня – 2 ученици;
ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисура – 5 ученици;
ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино – 4 ученици;
ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново – 8 ученици;
ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Ведраре – 4 ученици;
ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово – 6 ученици;
СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово – 23 ученици;
СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово – 27 ученици;
ПГЖПТ „Хр. Смирненски“ – Карлово – 1 ученик;
ДГ „Ана Козинарова“ – с. Христо Даново – 1 дете;
ДГ „Радост“ – гр. Калофер – 1 дете;
ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово – 4 деца;
ДГ „Зорница“ – гр. Карлово – 3 деца;
ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово – 1 дете.

2. В риск

Основен приоритет в работата на Министерството на образованието и науката и общината е пълният обхват и включването на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст в образователната система, както и осигуряването на равен достъп до образование на всички деца и ученици. За пълното обхващане и задържане на децата и учениците в задължителна училищна възраст се прилагат всички мерки и дейности съгласно създадения Механизъм за съвместна работа на

институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по Постановление № 100 на МС от 8 юни 2018 год. Механизмът регламентира дейността на екипите за обхват и функциите на отделните институции на национално, регионално и общинско ниво в процеса на издирване и включване на не обхванатите в образование деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Ролята на семейството и успешното взаимодействие с него при осъществяване на грижите за детето в предучилищна възраст са значим фактор за обхвата в образованието и за образователните резултати на децата и учениците. Затова усилията на всички са насочени приоритетно и към подобряване ефективността на взаимодействието с родителите от уязвимите общности. Екипите за обхват следят рисковите ученици, посещават домовете им, разговарят с родителите, ако е необходимо се правят консултации с психолог; осъществява се работа в екип, като учениците се включват в групи за ЦО и занимания по интереси. Работят през цялата учебна година с ромската общност. Създадени са необходимите условия за ефективно приобщаващо образование на децата и учениците чрез използване на интерактивни методи на преподаване. Осъществена е извънкласна работа, занимания по интереси, организиран отход и спорт за учениците. Чрез целодневната организация на учебния ден се предоставят на учениците разнообразни възможности за интелектуално, физическо и социално развитие и се осигуряват условия за по-добра адаптация към училищния живот. Осъществява се обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни.

Във всяко училище се провеждат консултации с децата в риск за установяване на проблема и адекватни мерки за справяне. Основни проблеми, водещи до отпадането на децата от училище:

- липса на родителски контрол и капацитет;
- липса на мотивация за посещаване на училище;
- недостатъчни доходи на семейството и бедност.

ДГ „Радост“ – гр. Калофер – 8 деца в риск;
ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино – 4 ученици;
ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня – 1 ученик;
ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре – 14 ученици.

3. С изявени дарби

Община Карлово стимулира децата с изявени дарби, като има дава възможност за изява в концерти, изложби, пленери, конкурси, празнични програми в културния календар на общината. Всяка година по повод 24 май изявените деца на Карлово получават грамота и награда за постиженията си през годината. Отпускат се еднократни помощи на изявили се ученици с постижения в спорта и в други области съгласно Правилника за реда и начина за отпускане на еднократно финансово подпомагане и стимулиране на деца и младежи с изявени дарби.

Подкрепата на деца с изявени дарби в детските заведения:

- идентифицират се индивидуалните потребности и се осигурява подкрепа за всяко дете с изявена дарба;
- прилага се диференциран подход и индивидуална работа със деца с изявени дарби;
- осигурява се подходяща материална среда за развитие на дарбата на детето – оборудване, консумативи, материали и др.;
- дават се възможности за участие в национални изяви и международни инициативи;
- осигурява се допълнителна подкрепа за деца с трайни постижения – съгласно плана за подкрепа.

Подкрепата на деца с изявени дарби в училищата:

- дава се възможност на всяко дете да покаже своите умения с участието си в различни конкурсни направления. С утвърден план за подкрепа на изявените ученици те са стимулирани с грамоти, предметни и парични награди.

През 2023 година един ученик от СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово получи стипендия за 1 година на основание чл. 17, ал. 1, т. 2 от Наредба за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби, във връзка с Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища през 2023 година.

Изключително важно е да се да стимулира развитието на децата в различни области; да ги мотивира да търсят изява; да се намалява агресията и насилието сред подрастващите, чрез пренасочване на енергията им в градивна посока.

4. С хронични заболявания

Информация за дете с хронично заболяване постъпва от родители и медицински специалист. Осигурява се подкрепяща среда от специалисти при необходимост – психолог, логопед, ресурсен учител. Изготвя се оценка на индивидуалните потребности в зависимост от ДОС. Провеждат на консултации и работа по предварително изготвен план. В ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово има 1 дете в индивидуална форма на обучение с хронични заболявания, за което са осигурени всички необходими условия за неговото обучение.

(3) Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие, се определят с план за подкрепа на детето или ученика. Планът за подкрепа за децата и учениците по ал. 2, т. 1 определя и часовете за ресурсно подпомагане.

(4) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, от училищата, от центровете за подкрепа за личностно развитие и от специализирани обслужващи звена.

• ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

След изложената информация за състоянието на предучилищното и училищно образование на територията на община Карлово и взаимодействието между ключовите фактори в процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие, се направи оценка, идентифицираха се нужди и се изведоха следните изводи:

1. Силни страни

- ✓ В община Карлово има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование /СПУО/ за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигуряват там, където са детето и ученикът – в детските градини и в училищата.
- ✓ В община Карлово съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в СПУО, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.
- ✓ Община Карлово е разработила самостоятелно и прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие, чрез дофинансиране и общински образователни и младежки програми, програми за спорт, превенции, здраве и социални дейности.
- ✓ Създадени са условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.
- ✓ Внедрени са съвременни технически средства за управление, обучение и комуникации.

- ✓ Разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно-възпитателната програма.
- ✓ Педагогическата колегия е с много добра квалификация и опит, отговорно отстояваща професионалните си ангажименти.
- ✓ Реализирани проекти с участието на учители и ученици.
- ✓ Създадени са условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите за личностно израстване и реализация на децата и учениците в свободното от учене време.
- ✓ Създадени разнообразни условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания и др. на всяко дете и ученик, участващо във формите на извънкласна дейност.
- ✓ Осигурени условия за надграждане на получените в училище знания, умения и компетентности на учениците и повишаване мотивацията за активно учене.
- ✓ Създадени условия за максимално прилагане на практика на усвоените знания и формиране на личностни качества.
- ✓ Наличие на гъвкава организация на формите и график на занимания, съобразно свободното време и интереси на участниците
- ✓ Осигуряване на свободен избор и достъп до учебните групи, чрез заявления за участие, анкетно допитване и проучване на потребностите от практически занимания.
- ✓ Създаден много добър микроклимат на работа и взаимоотношения между педагозите, деца, ученици, родители, позитивен организационен климат, създадени условия за сътрудничество и ефективна комуникация.
- ✓ Създадени условия за професионално насочване на подрастващите и прилагане на практика на усвоените умения в учебните групи.
- ✓ Споделяне на добри практики с колеги от други детски градини и училища в страната и повишаване на квалификацията на учителите.
- ✓ Развита система за вътрешна квалификация, провеждане на открити занимания, обмен на добри практики и съвместни инициативи.

2. Слаби страни

- ✓ Слаб е интересът от развитие и обучение на част от учениците и техните родители, поради трудна реализация на пазара на труда.
- ✓ Демотивация за учене от ниското заплащане на висококвалифициран труд в региона.
- ✓ Ограничен достъп до услуги в подкрепа на личностното развитие на учениците от селата.
- ✓ Невъзможност за осигуряване на педагогически съветник, логопед и ресурсен учител във всяко училище на територията на общината.
- ✓ Липса на подходяща архитектурна среда за обучение на ученици с физически увреждания.
- ✓ Липса на адекватно отношение на обществото към образованието и училището като цяло.
- ✓ Нарастващ обществен негативизъм към учителската професия.
- ✓ Намалена мотивация на педагогическия персонал за справяне с трудностите, съпътстващи ежедневно учебния процес.
- ✓ Ниска заинтересованост на родителите.
- ✓ Намаляване броя на децата (ниска раждаемост), поради липса на работа за младите хора и изселването им от общината.

- ✓ Засилващи се процеси на задълбочаващ се дисбаланс в териториалното разпределение на населението-съсредоточаване на хората в активна възраст в големите и областните градове и застаряването на населението в селата.
- ✓ Постоянни и обемни изменения в нормативната уредба, които изцяло ангажират времето на педагогическия персонал.

3. Възможности

- ✓ Разработване на Общинска стратегия и програма за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Карлово.
- ✓ Създаване на подходяща образователна среда и оборудване за подкрепа и развиване на способностите и уменията на учениците, в съответствие с държавните образователни стандарти.
- ✓ Назначаване на педагогически съветник, логопед, ресурсен учител и мед. специалист във всяко училище и детско заведение с цел ефективна подкрепа за личностно развитие.
- ✓ Осигуряване на разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно- възпитателния процес.
- ✓ Включване на родителите в инициативи и съвместни дейности.
- ✓ Тясно сътрудничество между детската градина, училищата и ЦПЛР за насочване на талантливите деца към школите, както и деца с проблеми с цел превенция.

4. Заплахи

- ✓ Тенденция към намаляване на децата и учениците на територията на община Карлово.
- ✓ Липса на специалисти за реализиране на допълнителната подкрепа на учениците.
- ✓ Ниска мотивация при учениците към придобиване на образование.
- ✓ Демотивиране на педагогическите специалисти, които реализират допълнителната подкрепа.
- ✓ Липса на ефективно диагностициране на деца със СОП.
- ✓ Недостиг на финансови средства за осигуряване на подходяща образователна среда, съгласно държавните образователни изисквания.

• Заключение

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците трябва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Тя трябва да се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равноправен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация. Подкрепата извежда на преден план сътрудничеството и загрижеността между всички участници в процеса на приобщаващото образование, за да се превърне детската градина/училището в територия с позитивен психоклимат, в среда на взаимно доверие и емоционално благополучие за изява на всяка индивидуалност.

Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат знанията и уменията как да

бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече - с участието на самите деца.